

आदर्श प्रश्न पत्र

कक्षा : बारहवी
विषय : डोगरी

पूर्ण अंक : 100
समय : 3 घंटे

प्र० १ हेठ दित्ते गेदे कुसै एक पद्यांश दी सप्रसंग व्याख्या करो। (5)

सैले, पीले, लाल, बादामी, ओढनुएं गी धोंदी।

कुसै शपाहियै दी एह गिलमु, रस्ता दिखदी रौंहदी।

बाऊ दे किश तेज फनूके, बाल डुआरी जंदे

अक्खीं इच रड़का दे गूढे, भेत सुआरी जंदे।

(जाँ)

काड़डें गी तिरचोली पाई, शनि गी तेल ते दमड़ी,

शिवें दी मैल बी गोल्ली जाइयै, धस्सी-धस्सी चमड़ी,

नित्त-नियम ओ करियै सारे, जिसलै बौंहदे गद्दी पर,

झट्ट फरोली बोझे लैंदे, पलें-खिनें च घड़ी-घड़ी।

प्र० २ हेठ दित्ते गेदे सुआलें दे लौहके जवाव देओ:- (2x4=8)

क) चन्हां दा बासा कु'त्थै ऐ, त'वी ते चन्हां कविता दे अधार पर स्पश्ट करो।

ख) प्रण कविता राएं कवि केह सनेहा देना चांहदा ऐ?

ग) “बिन गोदा रूलदे न्यानें गी आंचल, लोरी ते माँ लिखी दे” मिसरे दा केह अभिप्राय ऐ?

घ) मिट्ठा बोलने आहलें दे पत्तरझाड़ कर्दें फेरा नेई पांदी इस गल्लै थमां कवि दा केह अभिप्राय ऐ?

प्र० ३ हेठ दित्ते गेदे सुआलें चा कु'नें पंजें सुआलें दे जवाव देओ। (5x3=15)

क) कविता गी कविता लिखने दी प्रेरणा कुत्थूं थ्होई?

- ਖ) ਮੋਤੀ ਤੇ ਬਾਕਿ ਦੇ ਦਾਊਂ ਧੋਡੇਂ ਚ ਕੇਹ ਫਰਕ ਹਾ?
- ਗ) ਮਸਕੀਨ ਗੁਜ਼ਰੈ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਅਸ਼ਪਤਾਲਾ ਚ ਇਲਾਜ ਕੀ ਨੇਈ ਹੋਈ ਸਕੇਅਾ?
- ਘ) ਸੀਟ ਨੰਬਰ 19 ਦੇ ਕਨੈ ਆਹਲੀ ਸੁਆਰੀ ਗੀ ਨੰਦਰ ਕੀ ਨੇਈ ਹੀ ਆਵੈ ਕਰਦੀ?
- ਡ) ਮੈਨਾ ਨੇ ਕੀ ਆਖੇਆ ਜੇ ਸਵੇਰੇ ਦੀ ਕਰਤੂਤ ਦਿਕਿਖਾਏ ਕਾਲਜਾ ਧੂਝ ਹੋਈ ਗੇਅ ਏ?
- ਚ) ਫਿਲਮਾ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੱਟ ਲੈਨੇ ਦਾ ਕੇਹ ਮਤਲਬ ਹੋਂਦਾ ਏ?
- ਛ) ਗਣੇਸ਼ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਕਨੈ ਜੇ ਹੂਨ ਓਹ ਕਵਿਤਾ ਨੇਈ ਲਿਖਗ, ਸ਼ੈਹਰਾ ਚ ਹਲਚਲ ਕੀ ਮਚੀ ਗੇਈ ਹੀ?

ਪ੍ਰ.4 ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗੇਦੇ ਕੁਸੈ ਇਕ ਗਦਾਂਸ਼ ਗੀ ਚਾਲੀ ਪਢਿਥੈ ਦਿੱਤੇ ਗੇਦੇ ਸੁਆਲੋਂ ਦੇ ਜਵਾਬ
ਦੇਓ।

(1x5=5)

ਘਰੈ ਬਿਚਵ ਤਾਂਅਾਂ ਤੇ ਲੂਨੈ ਦੀ ਗੈ ਭਰਮਾਨ ਹੀ ਬੋ ਦੂਝਿਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ—ਬਸਤਾਂ ਬੀ ਸਾਰਿਯਾਂ ਹੈ ਹਿਯਾਂ,
ਸਵਾਏ ਕਤਾਬੋਂ ਦੇ। ਕਤਾਬੋਂ ਦੇ ਨਾਂਡ ਉਪਰ ਠੈਗਰੋਂ ਦੀ ਚੌਕੀ ਉਪਰ ਲੁਹਾਨੈ ਬਿਚਵ ਲਪਟੋਈ ਦੀ
ਦੁਗਾ—ਸਪਤਸਤੀ ਥਮਾਂ ਰੋਜ ਓਹਦਾ ਸੌਹਰਾ ਪਾਠ ਕਰਦਾ। ਹਨੁਮਾਨ ਚਲੀਸਾ ਕਦੋਂ—ਕੁਤੈ ਓਹਦਾ
ਘਰੈ—ਆਲਾ ਬਾਚੀ ਲੈਂਦਾ, ਪੂਰੇ ਸੁਰਤਾਲੈ ਬਿਚਵ। ਸਾਰੇ ਘਰੈ ਚ ਓਹਦੀ ਆਵਾਜ ਗੂੰਜੀ ਉਠਦੀ।

ਇਕ ਦਿਨ ਕਵਿਤਾ ਨੈ ਗਣੇਸ਼ ਗੀ ਆਖੇਆ ‘‘ਘਰੈ ਬਿਚਵ ਕੋਈ ਬੀ ਕਿਤਾਬ ਨੇਈ ਏ।’’
ਗਣੇਸ਼ ਕਿਸ ਹਰਾਨ ਹੋਆ ਬੋਲਿਆ, ਕਤਾਬਾਂ ਤੇ ਹਟਟੀ ਪਰ ਗੈ ਰੈਹਦਿਯਾਂ ਨ ਅਕਸਰ’।

- ਕ) ਕਵਿਤਾ ਕੁਝਨ ਹੀ?
- ਖ) ਘਰੈ ਚ ਲੂਨੈਂ ਦੀ ਭਰਮਾਨ ਕੀ ਹੀ?
- ਗ) ਹਨੁਮਾਨ ਚਲੀਸਾ ਕਾਦੰ—ਕੁਤੈ ਕੁਝਨ ਪਢਦਾ ਹਾ?
- ਘ) ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਗਣੇਸ਼ ਦਾ ਕੇਹ ਰਿਸਤਾ ਏ?
- ਡ) ਲੁਹਾਨੈ ਚ ਲਪਟੋਈ ਦੀ ਕੇਹਡੀ ਕਤਾਬ ਹੀ?

(ਯਾ)

ਖੀਰ ਥਕੇਮੈਂ ਕਨ੍ਹੇ ਨਢਾਲ, ਸਾਹੋ—ਸਾਹ ਹੋਏ ਦਾ ਫਾਮਾਂ ਤੋਤਾ ਡਾਹਲੀ ਪਰ ਉਤਰੀ ਆਯਾ। ਸਾਰਾ ਗੁੱਸਾ— ਹੁਟਣ ਚ ਬਦਲੀ ਗੇਦਾ ਹਾ, ਕਿਸ਼ ਚਿਰ ਓਹ ਚੁਪ ਰੇਹਾ। ਸੋਚਦਾ ਰੇਹਾ ਫਿੰਝੀ ਓਹ ਦਾ ਬਾਰੀ ਹਸ਼ਿਆ ਤੇ ਮੈਨਾ ਕੋਲ ਆਈ ਢੁਕਕੇਆ। ਚੰਡੀ ਨੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਤੇ ਸ਼ਾ ਪੁਛੇਆ—ਮੈਡੇਆ ਪੈਹਲੇ ਤੂਂ ਲੋਕ ਕਤਥੋਂ ਦੇ ਪੈਂਛੀ ਆਂਗਰ ਇਕ ਬਾਰੀ ਰੱਦਾ ਹਾ। ਅਜ਼ ਦੌ ਬਾਰੀ ਕੀ ਹਸ਼ਿਆ?

- ਕ) ਤੋਤਾ ਕਿਨ੍ਹੇ ਬਾਰੀ ਹਸ਼ਿਆ ਹਾ?
- ਖ) ਹਸ਼ਿਆ ਬਾਦ ਤੋਤਾ ਕੋਹਦੇ ਕੋਲ ਆਈ ਢੁਕਕੇਆ ਹਾ?
- ਗ) ਸਾਹੋ—ਸਾਹ ਕੁ'ਨ' ਹੋਈ ਗੇਆ?
- ਘ) ਮੈਨਾ ਨੇ ਤੋਤੇ ਗੀ ਕੇਹ ਪੁਛੇਆ?
- ਡ) ਥਕੇਮਾਂ ਕੁਸਗੀ ਹੋਏ ਦਾ ਹਾ।

ਪ੍ਰ.6 ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗੇਦੇ ਸੁਆਲੋਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਓ। (8x5=40)

- ਕ) i. ਕੁਸੈ ਇਕ ਗਜਲ ਜਾਂ ਗਜ਼ਕਾਰ ^{ਲੰਘ} ਦਾ ਪਰਿਚੇ ਲਿਖੋ।
 - ii. ਕੁਸੈ ਇਕ ਗੀਤ ਦਾ ਸਾਰ (ਜਾਂ) ਗੀਤਕਾਰ ਦਾ ਪਰਿਚੇ ਲਿਖੋ।
 - iii. ਕ੃਷ਣਸਮੈਲ ਪੁਰੀ ਹੁੰਦਾ ਜੀਵਨ ਪਰਿਚੇ (ਜਾਂ) ਤੰਦੀ ਕੁਸੈ ਇਕ ਕੁੰਡਲੀ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।
 - iv. ਤਵੀ ਤੇ ਚਨਾਂਡ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੇਨਦ੍ਰੀ ਭਾਵ ਲਿਖੋ (ਜਾਂ) ਪਦਮਾ ਸਚਦੇਵ ਹੁੰਦਾ ਪਰਿਚਧੇ ਲਿਖੋ।
- ਖ) i. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪ੍ਰੇਮੀ (ਜਾਂ) ਨੀਲਾਮ਼ਬਰ ਦੇਵ ਸ਼ਾਰਮਾ ਹੁੰਦਾ ਪਰਿਚੇ ਲਿਖੋ।
 - ii. ਕੁਸੈ ਇਕ ਕਹਾਨੀ ਦਾ ਪਰਿਚੇ ਲਿਖੋ :—
ਨਰੰਦ੍ਰ ਖਯੂਰਿਆ (ਜਾਂ) ਬੇਦ ਰਾਹੀ
 - iii. 60—70 ਦੇ ਦਫਾਕੇ ਚ ਛਪਨੇ ਆਵਲਿਯੋਂ ਕਹਾਨਿਯੋਂ ਦਾ ਬਾਂਸੂਰਾ ਦੇਓ।

(ਜਾਂ)

1970 ਕੋਲਾ 2010 ਤਗਰ ਛਪਨੇ ਆਹਲਿਯੇਂ ਕਹਾਨਿਯੇਂ ਬਾਰੈ ਵਿਸ਼੍ਵਤ ਚੱਚਾ ਕਰੋ।

- iv. ਕੁ'ਨੇਂ ਅਟ੍ਰੇਂ ਨਿਬੰਧ ਕਾਰੇ ਦੇ ਨਾਂਡ ਲਿਖੋ।

(ਜਾ)

ਕੁ'ਨੇਂ ਅਟ੍ਰੇਂ ਨਿਬੰਧ ਸਾਂਗ੍ਰੈਂਡੇ ਦੇ ਨਾਂਡ ਲਿਖੋ।

- ਪ੍ਰ.7 ਕ) ਕੁ'ਨੇਂ ਦ'ਊਂ ਉਪਨਿਆਸ਼ੇਂ ਦੇ ਨਾਂਡ ਲਿਖੋ। (2^{1/2} x 4 = 10)
- ਖ) ਕੁ'ਨੇਂ ਤ੍ਰ'ਊਂ ਉਪਨਿਆਸ ਕਾਰੋਂ ਦੇ ਨਾਂਡ ਲਿਖੋ।
- ਗ) ਨਾਟਕ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ ਸਾਂਖੇਪ ਚ ਲਿਖੋ!?
- ਘ) ਪੈਹਲੇ ਡੋਗਰੀ ਨਾਟਕ ਦਾ ਨਾਂਡ ਲਿਖੋ ਤਾਂ ਕਨੈ ਦਸ਼ਾ ਜੇ ਏਹ ਕੁਝੈ ਖੇਡੇਆ ਗੇਆ ਹਾ?

ਪ੍ਰ.8 ਵਾਕਰਣ:—

- ਕ) ਮੁਹਾਰੋਂ ਦਾ ਅਰਥ ਦੇਇਥੈ ਬਾਕਿ ਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰੋ। (4)
- ਅਕਿਖਿਧੋਂ—ਅਕਿਖਿਧੋਂ ਗਲਲਾਂ ਕਰਨਾ
 - ਪਰੋਂ ਤੁਧੁਰ ਪਾਨੀ ਨਿੰ ਪੈਨ ਦੇਨਾ
 - ਤ੍ਰੇਹਡੀ ਗਲਲ ਕਰਨਾ
 - ਅਕੁਖ ਮਟਕਕਾ ਕਰਨਾ
- ਖ) ਦਿੱਤੇ ਗੇਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋਡੋਂ ਦਾ ਅਰਥ ਦਸਦੇ ਹੋਈ ਇੰਦਾ ਬਾਕਿਂ ਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰੋ। (4)
- ਚਾਲ—ਯਾਲ, ਕਾਲ—ਧਾਲ, ਪਾਰ—ਮਾਰਾ, ਕੰਡਾ—ਕੰਢਾ
- ਗ) i. ਡੋਗਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋਨੇ ਆਹਲੇ ਕੋਈ ਪੰਜ ਪਲੁਤ ਚਿੰਨ (S) ਆਹਲੇ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ।
- ii. ਕੁ'ਨੇਂ ਪਜ੍ਜੋਂ ਸ਼ਬਦੋਂ ਦੇ ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ। (4)
- ਖ਼ਖ਼ਵੋਈ, ਰਾਤ, ਦਿਨ, ਸਾਰਾ, ਕੌਡਾ, ਮੂਹ।